

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-5-22 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 17-42/667-295
Karar Tarihi : 21.12.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Murat AYBER, Mehmet TOKGÖZ, Eren YALDIZLI, Furkan BAŞTÜRK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Baştaş Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş.
Uğur Mumcu Mah. Fatih Sultan Mehmet Bulv. No:316
Yenimahalle/Ankara
- Akgün Hazır Beton Metal Lojistik İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Fatih Mahallesi 229. Cad. 3114 Sk. No:17
Kahramankazan/Ankara
- Kazan Hazır Beton ve İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
Fatih Mahallesi Turgut Özal Bulvarı No:44
Kahramankazan/Ankara
- Demka Hazır Beton İnş. Nakliye ve Madencilik. San. Tic. A.Ş.
Karşıyaka Mah. Ankara Cad. No:90 Kızılcahamam/Ankara

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Ankara ilinin Kızılcahamam ve Kahramankazan ilçelerinde faaliyet gösteren hazır beton firmalarının aralarında anlaşarak birbirlerinin pazarından çekildikleri dolayısıyla pazar paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 06.06.2017 tarih ve 3960 sayı ile giren gizlilik talepli başvuruda, Ankara ilinin Kızılcahamam ilçesinde faaliyet gösteren Baştaş Hazır Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş. (BAŞTAŞ) ve Demka Hazır Beton İnşaat Nakliye ve Madencilik San Tic. A.Ş. (DEMKA) ile Kahramankazan ilçesinde faaliyet gösteren BAŞTAŞ, Kazan Hazır Beton İnşaat ve Sanayi Ltd. Şti. (KAZAN BETON) ve Akgün Hazır Beton Metal Lojistik İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (AKGÜN)'ün aralarında anlaşarak birbirlerinin faaliyet gösterdiği bölgelerden çekildikleri dolayısıyla pazar paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u (4054 sayılı Kanun) ihlal ettikleri belirtilmektedir. İddia konusu eylem neticesinde Kızılcahamam ilçesinde faaliyet gösteren bir müteahhidin Kahramankazan'daki hazır beton üreticisinden hazır beton tedarik edemediği, aynı şekilde Kahramankazan ilçesindeki bir müteahhidin de Kızılcahamam'daki üreticiden hazır beton tedariki gerçekleştirmediği, söz konusu anlaşma neticesinde Kızılcahamam ve Kahramankazan ilçelerinde hazır beton fiyatlarının Ankara il merkezindeki fiyatlara nazaran oldukça yükseldiği ifade edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Söz konusu başvuruya istinaden hazırlanan 21.06.2017 tarih ve 2017-5-22/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu; Rekabet Kurulu'nun (Kurul) 03.07.2017 tarihli toplantısında görülmüş ve dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına 17-20/334-M sayı ile karar verilmiştir.
- (4) Önaraştırma sürecinde; BAŞTAŞ, AKGÜN, KAZAN BETON ve DEMKA'da 13.11.2017 tarihinde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş, ayrıca bu teşebbüslerden bazı bilgiler talep edilmiş ve ilgili bilgiler Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (5) Önaraştırma sonucunda düzenlenen 14.12.2017 tarih ve 2017-5-22/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu Kurul toplantısında görüşülmüş ve karara bağlanmıştır.
- (6) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** Dosya kapsamında; dosya konusu iddialara yönelik olarak, Ankara ili, Kızılcahamam ve Kahramankazan ilçelerinde faaliyet gösteren hazır beton üreticileri BAŞTAŞ, DEMKA, KAZAN BETON ve AKGÜN hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı belirtilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Önaraştırma Yapılan Teşebbüsler

I.1.1. BAŞTAŞ

- (7) BAŞTAŞ, 1984 yılında Baştaş Başkent Çimento San. ve Tic. A.Ş. bünyesinde kurulmuş olup 1985 yılında (.....) m³/saat kapasiteli bir tesis ile üretime başlamıştır. Artan taleplerin karşılanması için ikinci santrali 1986 yılında kurulmuştur. Halen şirketin merkezi olarak bulunan tesis (.....) m³/saat kapasitesi ile üretime devam etmektedir. 1991 yılında BAŞTAŞ unvanı ile Baştaş Başkent Çimento San. ve Tic. A.Ş. bünyesinden ayrılmıştır. Teşebbüs Kızılcahamam, Kazan, Kırşehir, Kırıkkale, Malıköy, Polatlı, Sinpaş-Oran, Gölbaşı, Akyurt, Elmadağ, Kılıçlar, Yenişehir, Batıkent, Yakupabdal, Astaldi-Etlik, Şereflikoçhisar, Sincan ITC, Bala, Kıbrisköy ve Sungurlu hazır beton santrallerinde toplam (.....) m³/saat kapasite ile faaliyetine devam etmektedir.

I.1.2. AKGÜN

- (8) AKGÜN, 25.08.2014 tarihinde kurulmuş olup halen faaliyetine Ankara ili, Kahramankazan ilçesinde devam etmektedir. Satışlarını genel olarak Kahramankazan ilçesi ve mahallelerine yapmakta olan AKGÜN'ün üretim kapasitesi; teşebbüsten alınan bilgilere göre saatte (.....) m³ olup, 2016 yılı toplam tesis kapasitesi (.....) m³tür.

I.1.3. KAZAN BETON

- (9) KAZAN BETON, 15 yılı aşkın süredir faaliyetine Ankara ili, Kahramankazan ilçesinde devam etmektedir. Teşebbüsten alınan bilgilere göre satışlarını genel olarak başta Kahramankazan ilçesi olmak üzere Saray Mahallesi ve 20 km kadar çevre mahallelere gerçekleştirmektedir. KAZAN BETON'un üretim kapasitesi; saatte (.....) m³ olup, 2016 yılı toplam tesis kapasitesi (.....) m³tür.

I.1.4. DEMKA

- (10) Ankara İli, Kızılcahamam İlçesi'nde 2014 yılında kurulan ve faaliyetine devam etmekte olan DEMKA'dan alınan bilgilere göre satışlarını başta Kızılcahamam merkez ve merkeze bağlı köylere olmak üzere Çeltikçi beldesi ve köylerine, Çamlıdere ilçesi ve köylerine, Gerede'ye bağlı Kızılcahamam'a yakın köylere, Çankırı ili Çerkeş ilçesine bağlı Kızılcahamam'a yakın köylere, Kazan İlçesi'ne bağlı Kızılcahamam'a yakın köylere yapmaktadır. DEMKA; C20/25, C25/30 ve C30/37 ürün gruplarında üretim gerçekleştirmektedir. Üretim kapasitesi günlük sevkiyat mesafelerine göre değişmekte olan DEMKA'nın, Kızılcahamam tesisinde bulunan hazır beton santralinin saatlik üretimi (.....) m³tür.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (11) Hazır beton belirli oranlarda çimento, doğal veya yapay agrega, su ve belli katkı malzemelerinin mikserle karıştırılması yöntemiyle üretilen bir inşaat malzemesidir. Hazır beton ürünleri kullanım amaçları bakımından C14, C16, C18, C20, C25 ve C25+ gibi alt kategorilere ayrılabilmeyle birlikte alt ürün grupları arasında yüksek arz ikamesi bulunmaktadır. Kurul'un yerleşik içtihadı göz önünde bulundurulduğunda anılan ürünlere ilişkin alt ürün pazarı tanımlanmasına gerek bulunmamakta olup ilgili ürün pazarı "hazır beton pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (12) Hazır beton, üretildikten sonra yaklaşık 1-2 saat içinde tüketilmesi gereken, bu sebeple stoklanamayan ve üretildiği tesisten belli bir mesafeden daha uzak bölgelere taşınması teknik ve ekonomik açıdan mümkün olmayan bir üründür. Gerek bu özellikleri ve gerekse yüksek taşıma maliyetleri nedeniyle hazır beton, üretildiği tesisten en fazla yaklaşık 50 km uzaklığa götürülebilmektedir.
- (13) Öte yandan, 50 km.'lik mesafe kıstası her durumda geçerli olmayıp yol ve iklim koşullarına göre değişebilse de, Kurul'un çeşitli kararlarında, tesisten itibaren 50 km. yarıçapında bir daire belirlenerek bu alan coğrafi pazar olarak tespit edilmiş ve genel olarak ilgili coğrafi pazar il, merkez ilçeler ya da belirli ilçeler bazında belirlenmiştir.
- (14) İnceleme yapılan teşebbüsler Ankara ilinin Kızılcahamam ve Kahramankazan ilçelerinde faaliyet göstermektedir. Teşebbüslerin genel olarak bu iki ilçeye satışı bulunmaktadır. Bu çerçevede ilgili coğrafi pazar "Kahramankazan ve Kızılcahamam ilçeleri" olarak belirlenmiştir.

I.3. Dosya Kapsamında Yapılan İnceleme ve Tespitler

I.3.1. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (15) 13.11.2017 tarihinde BAŞTAŞ, AKGÜN, KAZAN BETON ve DEMKA'da yerinde inceleme yapılmıştır. İncelemeler esnasında bulunan belgelere aşağıda yer verilmektedir.

- (16) **Delil 1:** Ankara ilinin merkez ve çevre ilçeleri ile civar illerde hazır beton üretimi alanında faaliyet gösteren tesislerin stratejik değerlendirmelerinin yer aldığı, farklı tarihlerde düzenlenmiş olup BAŞTAŞ bünyesinde bulunan “ANKARA MERKEZ” başlıklı belgelerde Kızılcahamam tesisi için şu değerlendirmelerde bulunulmuştur:

“ ...

KIZILCAHAMAM: İlçeye Demka Beton adı altında açılan yeni beton firması ilk zamanlarda çevre köylerdeki, sonrasında da Kızılcahamam merkezdeki satışlarımızı olumsuz yönde etkilemiştir. Ayrıca yapımı planlanan kamu ihalelerinin ertelenmesi bütçe rakamlarının tamamlanamamasına sebep olmuştur. 2015 yılında Devlet Hastanesi haricinde proje görülmemektedir. Ayrıca Demka Beton ile görüşmeleri devam eden tesis altı satış çalışmalarımız devam etmekte olup hedeflenen bütçe rakamları için faydalı olacağı düşünülmektedir.

...”

- (17) **Delil 2:** “ANKARA MERKEZ” başlıklı başka bir belgede Kızılcahamam tesisi için şu değerlendirmelerde bulunulmuştur:

“ ...

KIZILCAHAMAM: Demka Beton’la tesis altı satış anlaşması yapılmıştır. Makine ekipman daha verimli olabileceği bölgelere kaydırılmıştır. Satışlarımız maliyet ve karlılık açısından daha avantajlı bir duruma geçmiştir.

...”

- (18) **Delil 3:** BAŞTAŞ Genel Müdürü tarafından 25.10.2017 tarihinde BAŞTAŞ Satış Müdürü’ne gönderilen e-postada şu ifadelere yer verilmiştir:

“(.....),

Demka firma yetkililerini konuyla ilgili olarak bilgilendirelim. Kendi tesislerini çalıştırmaya gerek kalmamıştır. Ayrıca Livanel-Investor Ortaklığının almış olduğu betonun sınıfı asil ihtiyaçları olan C25/30’a düşürülebilir. İyi çalışmalar.

(.....)”

I.3.2. Dosya Kapsamında Elde Edilen Sayısal Verilere İlişkin Analiz

- (19) Dosya konusu ihbar, Ankara ilinin Kızılcahamam ve Kahramankazan ilçelerinde faaliyet gösteren ilgili hazır beton firmalarının aralarında anlaşarak birbirlerinin pazarından çekildikleri dolayısıyla pazar paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettiklerine ilişkindir. 06.06.2017 tarih ve 3960 sayı ile Kurum kayıtlarına giren başvuruda “BAŞTAŞ’ın önceki sene Kahramankazan ilçesine yaklaşık 10 000 metreküp ucuz beton sattığı” ifade edilmektedir. Buradan hareketle ihlal iddialarına konu eylemin 2016 yılında gerçekleşmiş olduğu anlaşılmaktadır.
- (20) Söz konusu iddialar kapsamında, teşebbüsler arasında pazar paylaşımı olup olmadığının tespit edilebilmesi amacıyla önaraştırmaya konu teşebbüslerden 01.01.2016 – 31.10.2017 tarih aralığında gerçekleştirdikleri hazır beton satış miktarları ve fiyatları başta olmak üzere çeşitli bilgi ve belgeler talep edilmiştir.

- (21) Dosya kapsamında yapılan ihbarda ihlal iddialarının hangi hazır beton türüne ilişkin olduğu bilgisi verilmemiştir. Bu nedenle teşebbüslerden talep edilen hazır beton satış miktarı ve fiyatına ilişkin verilerde en çok kullanılan hazır beton türü olan C25 hazır beton türü temel alınmıştır. Maliyetlere ilişkin hesaplamalar ise hazır beton üretiminin en önemli girdileri ele alınarak yapılmıştır. Ayrıca analizlerde inşaat sektörünün nispeten durgun olduğu kış sezonu hariç tutularak Mart-Ekim dönemi temelinde değerlendirmeler yapılmıştır.
- (22) İncelemeye konu teşebbüslerin hazır beton fiyatlarının seyrine Grafik 1'de yer verilmektedir¹.

Grafik 1: Tarafların C25 Türü Hazır Beton Ağırlıklı Ortalama Fiyatları (TL/m³)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (23) Yukarıda yer verilen grafikte görüleceği üzere, hakkında önaraştırma yapılan teşebbüslerin fiyat hareketlerinde incelenen dönem boyunca ciddi fiyat değişiklikleri görülmemekte, hazır beton fiyatlarının dalgalı bir seyir izlediği anlaşılmaktadır. Öte yandan incelenen dönem boyunca Kızılcahamam ilçesinde faaliyet gösteren DEMKA'nın fiyatlarının daima diğer teşebbüslerin fiyatlarından yüksek olduğu, Kazan ilçesinde faaliyet gösteren BAŞTAŞ'ın fiyatlarının da diğer teşebbüslerin fiyatlarının daima altında olduğu görülmektedir.
- (24) Teşebbüslerden talep edilen bilgiler çerçevesinde yapılan değerlendirmede Mart-Ekim 2016 dönemi ile Mart-Ekim 2017 dönemi karşılaştırıldığında Kızılcahamam ilçesinde faaliyet gösteren BAŞTAŞ'ın fiyatları yaklaşık %(.....), AKGÜN'ün fiyatları ise yaklaşık %(.....) oranında düşmüştür. Aynı dönemler için DEMKA'nın fiyatları yaklaşık %(.....), KAZAN BETON'un fiyatları %(.....), Kazan ilçesinde faaliyet gösteren BAŞTAŞ'ın fiyatları ise %(.....) oranında artış göstermiştir.
- (25) Teşebbüslerden edinilen veriler doğrultusunda hazır beton satış fiyatları ve maliyetlerin seyrine ilişkin olarak hazırlanan grafik aşağıda sunulmaktadır.

Grafik 2: Tarafların Ağırlıklı Hazır Beton Satış Fiyatları ve Maliyetleri (TL/m³)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (26) Grafik 2 incelendiğinde teşebbüslerin hazır beton satış fiyatları ve maliyetleri arasındaki ilişkinin genel olarak kendi içinde paralellik gösterdiği görülmektedir. DEMKA en yüksek hazır beton satış fiyatına sahip teşebbüstür. Aynı şekilde maliyetler göz önüne alındığında da DEMKA'nın maliyetlerinin diğer teşebbüslerinkinden fazla olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle DEMKA'nın Mart 2017 tarihinden sonra maliyetlerinde belirgin artış olduğu izlenmektedir.

¹ Grafikte yer alan ilgili beton türüne ait fiyatlar KDV ve nakliyeden arındırılmış ve ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplanmıştır.

- (27) Dosya kapsamındaki iddialar doğrultusunda teşebbüslerin fiyat ve maliyetlerine ilişkin verilerin daha net bir şekilde izlenebilmesi amacıyla Grafik 2’de yer verilen fiyat ve maliyetlere, Kahramankazan ve Kızılcahamam ilçeleri baz alınarak, Grafik 3 ve Grafik 4’te yer verilmektedir.

Grafik 3: Kahramankazan İlçesindeki Teşebbüslerin Fiyatları ve Maliyetleri (TL/m³)

(.....TİCARİ SIR.....)

Grafik 4: Kızılcahamam İlçesindeki Teşebbüslerin Fiyatları ve Maliyetleri (TL/m³)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (28) Pazar paylaşımı iddialarının tespit edilebilmesi amacıyla teşebbüslerin belirlenen tarih aralığında yapmış oldukları satışlar ilçe bazında listelenerek tablolştırılmıştır. İlgili tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 1: Teşebbüslerin Satış Yaptığı İlçeler

	AKGÜN	BAŞTAŞ (Kazan)	BAŞTAŞ (Kızılcahamam)	DEMKA	KAZAN BETON
Kahramankazan	☐ *	☐	X	☐	☐
Kızılcahamam	X*	X	☐	☐	X
Diğer	X	X	X	☐	X

*: Satış yapılmaktadır. X: Satış yapılmamaktadır.

- (29) Tablo incelendiğinde Kahramankazan ilçesinde faaliyet gösteren BAŞTAŞ, AKGÜN ve KAZAN BETON’un sadece bu ilçeye satış yaptığı görülmektedir. Kızılcahamam bölgesinde faaliyet gösteren BAŞTAŞ’ın sadece Kızılcahamam’a, DEMKA’nın ise her iki ilçenin yanı sıra diğer ilçelere de satış yaptığı anlaşılmaktadır.

I.4. Değerlendirme

- (30) Dosya konusu iddialar, Kahramankazan ve Kızılcahamam ilçesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar paylaşımı yaptığı, Kahramankazan ilçesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin Kızılcahamam bölgesine satış yapmadığı aynı şekilde Kızılcahamam’da faaliyet gösteren teşebbüslerin ise Kahramankazan’a satış yapmadığı yönündedir.
- (31) 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi uyarınca “belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri” yasaklanmaktadır. Bu bağlamda mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi ile yasaklanmaktadır.

- (32) Dosya konusu önaraştırma çerçevesinde ihlalin varlığına işaret edebilecek deliller elde edebilmek amacıyla teşebbüslerde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir. Yerinde incelemelerde elde edilen Delil 1'de BAŞTAŞ tarafından tesis değerlendirmeleri yapılmaktadır. Söz konusu belgede Kızılcahamam ilçesinde DEMKA'nın faaliyete başlamasının BAŞTAŞ tarafından yapılan satışları olumsuz etkilediği, ilçede ertelenen kamu ihalelerinin bütçe hedeflerinin tutturulmasını engellediği, DEMKA ile yapılacak tesis altı satış sözleşmesinin hedeflenen bütçe rakamlarını tuturmada kolaylık sağlayacağı ifade edilmektedir.
- (33) Delil 2'de ise BAŞTAŞ tarafından daha evvel bahsedilen DEMKA ile tesis altı satış sözleşmesi yapma çalışmalarının olumlu sonuçlandığı ve Kızılcahamam BAŞTAŞ tesisindeki makine ve ekipmanın BAŞTAŞ bünyesindeki farklı tesislere aktararak maliyet ve karlılık açısından daha avantajlı duruma geçildiği yönünde değerlendirmeler yapılmıştır. Bahse konu belgeler incelendiğinde DEMKA'nın pazara girişi neticesinde Kızılcahamam ilçesindeki BAŞTAŞ'ın satışlarının düştüğü ve DEMKA ile Kızılcahamam ilçesindeki BAŞTAŞ arasında bir tesis altı satış sözleşmesi yapılmasına kadar geçen süreç hakkında yazışmalar olduğu anlaşılmaktadır.
- (34) Bu noktada yazışmalarda yer alan tesis altı satış sözleşmesinin kapsamı ve içeriği önemli hale gelmektedir. Bahse konu sözleşme, DEMKA tarafından Kızılcahamam ilçesindeki BAŞTAŞ'a ait tesiste üretilen hazır betonun DEMKA'ya ait araçlarla alınması hususuna ilişkindir. Sözleşmede betonun teslimatı, gecikmeli dökülmesi, ilgili mevzuata uygun şekilde üretilmesi ile ilgili garanti verilmesi vb. düzenlemeler bulunmaktadır. İlgili sözleşmenin BAŞTAŞ'ın araç parkı olmamasından kaynaklı olarak BAŞTAŞ tarafından maliyet ve karlılık bakımından avantaj sağlama amacıyla yapıldığı değerlendirilmektedir. Nitekim yerinde incelemelerde elde edilen Delil 2'de de makine ve ekipmanın daha verimli olabileceği bölgelere kaydırıldığından bahsedilmektedir. Dolayısıyla DEMKA ve BAŞTAŞ arasındaki sözleşmenin sadece araç kiralama ile ilgili olduğu, sözleşmenin etkinlik sağlama ve karlılıklarını artırma amacıyla yapılmış olduğu, piyasadaki rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir.
- (35) Son olarak BAŞTAŞ'ta bulunan Delil 3'te yer verilen 25.10.2017 tarihli e-posta yazışmasında DEMKA'nın kendi tesislerini çalıştırmaya gerek olmadığı, Livanel-Investor ortaklığının almış olduğu beton sınıfının asıl ihtiyaçları olan C25/30'a düşürülebileceği ifade edilmiştir. Belge ile ilgili olarak teşebbüs yetkilisi, öncelikle tesislerinde üretilen hazır beton sınıflarının Kalite Çevre Kurulu (KÇK) tarafından G uygunluk belgesi ile belgelendirilmekte olduğunu ve bu belge kapsamında üretim yapıldığını belirtmiştir. KÇK tarafından 02.06.2017 tarihinde alınan numunelerin uygunsuz çıktığı ve G uygunluk belgelerinin askıya alındığının kendilerine 28.09.2017 tarihinde iletildiği dolayısıyla belirli bir süre C25/30 beton türünde ürün tedarik edemeyeceklerini müşterilerine bildirdikleri açıklaması yapılmıştır. Ancak kamu şartnamesi gereği C25/30 beton türünde ürün kullanmak zorunda olan müşteriler için bölgede tesisi olan DEMKA'dan kendi normlarına uygun C25/30 ürün reçetesi hazırlanması için teklif istendiği, buna karşın KÇK tarafından 25.10.2017 tarihinde uygunluk belgelerinin askıdan indiği bilgisinin iletilmesi üzerine DEMKA yetkililerine yukarıdaki teklif nedeniyle tesislerini kendi adlarına çalıştırmaya gerek kalmadığının bildirildiği açıklaması yapılmıştır. Yazışmalarda yer alan ve yerinde incelemelerde elde edilen belgelerden Kızılcahamam ilçesindeki BAŞTAŞ'ın C25/30 üretimi yapamadığı yaklaşık bir aylık bir süre için kendi müşterilerine DEMKA aracılığıyla ürün sağladığı anlaşılmaktadır.

- (36) Teşebbüsler arasında pazar paylaşımı niteliğinde rekabeti kısıtlayıcı bir danışıklı ilişkinin olması halinde hazır beton satış fiyatlarında bir artış olması muhtemeldir. Bu çerçevede, yapılan ihbar da göz önünde bulundurularak önaraştırma taraflarının son iki yıllık dönemdeki hazır beton satış fiyatları incelenmiştir.
- (37) Grafik 1’de teşebbüslerin ağırlıklı hazır beton satış fiyatlarına yer verilmektedir. Mart-Ekim 2016 dönemi ağırlıklı hazır beton satış fiyatı ortalamaları ile Mart-Ekim 2017 dönemi ağırlıklı hazır beton satış fiyatı ortalamaları karşılaştırıldığında Kızılcahamam ilçesindeki BAŞTAŞ fiyatları %(.....); AKGÜN’ün fiyatları ise %(.....) oranında düşmüştür. Aynı dönemler için DEMKA’nın fiyatları %(.....), KAZAN BETON’un fiyatları %(.....), Kazan ilçesindeki BAŞTAŞ fiyatları ise %(.....) oranında artış göstermiştir. Ekim 2017 yılı üretici fiyatları endeksi oranının bir önceki yılın aynı ayına göre yaklaşık %(.....) oranında artış gösterdiği dikkate alındığında, artış oranlarının üretici fiyat endeksi düzeylerinde olduğu değerlendirilmektedir.
- (38) Öte yandan teşebbüslerin satış fiyatlarında meydana gelen değişimlerin maliyetlerindeki artış/azalıştan bağımsız olarak gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespit edilebilmesi için Grafik 2’de fiyat ve maliyet karşılaştırması yapılmıştır. Grafik 2 incelendiğinde teşebbüslerin hazır beton satış fiyatları ile maliyetlerinin genel olarak paralel bir seyir izlediği görülmektedir. Bununla birlikte sadece DEMKA’nın Mart 2017 tarihinden itibaren satış fiyatında belirgin bir artış yaşandığı ancak anılan teşebbüsün Mart-Ekim 2016 dönemine kıyasla Mart-Ekim 2017 döneminde ortalama maliyetlerinde yaklaşık %(.....) oranında bir artış olduğu tespit edilmektedir.
- (39) Teşebbüsler arasında olası bir pazar paylaşımı durumunda teşebbüslerin kendi bölgelerindeki fiyatların artması beklenebilir. Bu bağlamda Grafik 2’de genel olarak verilen fiyat maliyet karşılaştırmasına ilişkin grafikler Grafik 3 ve Grafik 4’te Kahramankazan ve Kızılcahamam ilçeleri baz alınarak tekrar oluşturulmuştur. Grafik 3’te Kahramankazan ilçesinde faaliyet gösteren KAZAN BETON, AKGÜN ve BAŞTAŞ KAZAN’ın fiyat ve maliyet grafiğine yer verilmiştir. Grafik incelendiğinde ilgili bölgede faaliyet gösteren her üç teşebbüsün de satış fiyatının seyri ile maliyetinin seyri arasında paralellik olmakla birlikte fiyatların zaman zaman maliyetlerin altında kaldığı da görülmektedir. Benzer şekilde Kızılcahamam ilçesi için Grafik 4 oluşturulmuştur. Teşebbüslerin satış fiyatları ile maliyetleri arasında önemli ölçüde paralellik olduğu, belirgin bir fiyat artışının olmadığı anlaşılmaktadır.
- (40) Diğer taraftan iddia konusu pazar paylaşımının varlığı halinde, ilk olarak her bölgede satış yapan teşebbüslerin fiyatları kendi içerisinde, ikinci olarak bölgeler arası fiyatlar birbirine yaklaşma eğiliminde olabilecektir. Kahramankazan ilçesinde faaliyet gösteren AKGÜN, KAZAN BETON ve BAŞTAŞ’ın fiyatları incelenen dönem boyunca birbirine yaklaşma eğiliminde olmadığı gibi aynı durum Kızılcahamam ilçesinde faaliyet gösteren BAŞTAŞ ve DEMKA için de geçerlidir. Öte yandan Kızılcahamam ilçesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin satış fiyatı ortalaması yaklaşık (.....) TL/ton olarak gerçekleşirken, Kahramankazan ilçesi için yaklaşık (.....) TL/ton olarak gerçekleşmiştir.

- (41) Son olarak pazar paylaşımı iddialarının tespit edilebilmesi amacıyla önaraştırma konusu teşebbüslerin satış yaptığı ilçe bilgileri sınıflandırılarak Tablo 1 oluşturulmuştur. Tablo incelendiğinde KAZAN BETON ve AKGÜN'ün sadece Kahramankazan ilçesine satış yaptığı anlaşılmaktadır. BAŞTAŞ'ın Kahramankazan ve Kızılcahamam ilçelerinin ikisinde de tesisi bulunmaktadır. Kahramankazan ilçesinden gelen talepleri anılan ilçedeki tesisinden, Kızılcahamam ilçesinden gelen talepleri de bu ilçedeki tesisten karşılamaktadır. DEMKA, Kızılcahamam ilçesinde faaliyet göstermekle birlikte her iki ilçeye ve diğer ilçelere satış yapmaktadır. KAZAN BETON ve AKGÜN'ün sadece Kahramankazan ilçesine satış yapması kapasite kısıtından kaynaklanabileceği gibi, Kızılcahamam'ın küçük bir pazar olması nedeniyle talebin olmamasından ya da bu ilçeye yapılacak nakliye nedeniyle karlılığın düşebilecek olmasından da kaynaklanabilir. Dolayısıyla Tablo 1'de yer alan sınıflandırma teşebbüsler arasında pazar paylaşımı olduğu iddiasını desteklememektedir.
- (42) Yukarıda yer verilen inceleme ve tespitler ışığında, önaraştırma kapsamında incelenen teşebbüslerin, 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerine dair bilgi, belge ve bulguya ulaşılammıştır. Bu nedenle, söz konusu teşebbüsler hakkında soruşturma başlatılmasına gerek bulunmamaktadır.

J. SONUÇ

- (43) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.